

Maja Kadlečíková

MODRÉ DIAĽKY

MARENČIN PT

Maja Kadlečíková
MODRÉ DIALKY

Copyright © Maja Kadlečíková, 2022
© Marencin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2022
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marencin Media, 2022
Layout © Marta Blehová, 2022
969. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-1001-6 (viaz.)
ISBN 978-80-569-1002-3 (ePDF)
ISBN 978-80-569-1003-0 (ePub)

JASNÁ SPRÁVA

Hedviga bola fajn, len trochu pomýlená. Všetko totiž brala vážne. Keď jej Tomáš povedal, že by pre ňu aj srdce na dlaň položil, vrhla sa na neho a so slzami v očiach ho prosila, že ona chlapa bez srdca nechce. Keď jej silácky oznámil, že správny chlap nemá srdce, hodila doňho vankúš a rozčuľovala sa, prečo sľubuje to, čo jej nemôže dať. Tomáš vtedy pokrútil hlavou, vstal z kresla a odišiel. Po čase sa vrátil, Hedviga bola dobrý človek. Akoby ani neprerušili rozhovor sa ho spýtala, či by jej nemohol ponúknuť tú károvanú košeľu, pretože po nej dlho túži a tú vie, že má. A so sklopeným zrakom dodala, že by jej ho tá košeľa navždy pripomínala. Keďže ju mal na sebe, dal si ju s pobavením dole a ako tak stál pred pehavou brunetkou s odhaleným hrudníkom, zmocnilo sa ich to, po čom sa niekedy dvaja ľudia vezmú. Vzali sa, Hedviga mala všetky príznaky tehotenstva. Začala jesť trikrát toľko, bruško rástlo, dostavila sa ranná nevoľnosť. K lekárovi však nešla, načo. Vedela, že po prudkom ohňostrojí telesnej žiadostivosti, ktorá je naprogramovaná nejakým kódom, spustí sa aj keď to vôbec nečakáme, sedem z jej desiatich kolegyň otehotnelo. Práve v tom čase si zvyšovala vzdelanie: chodila na rýchlokurz štatistiky, a tak jej rovnica pravdepodobnosti potvrdila, že čaká dieťa. Tomášovi to oznámila so skalopevným presvedčením v hlase a keďže on

žiadny kurz neabsolvoval, nevedel, čo má robiť. A tak urobil to, čo sa od neho očakávalo.

Vtedy sa dozvedel, že aj on prišiel na svet týmto bežným spôsobom. Pri prvej runde lacného alkoholu mu otec povedal, že práve čisto ľudskému správaniu sa vďačí za svoje jestvovanie. Po piatej runde oznámil, že inak by si jeho mamu určite nezobral. Tomáš sa nikdy nedozvedel, že sa s ňou oženil až po jeho narodení. Ku svadbe sa začalo schyľovať, keď sa na rande pod lipami s otcovou novou známu, jeho mama spolu s ním, bol vtedy uvrešťaný uzlíček utopený v perinke, posadila na lavičku a dala sa s paňou s nervóznym pudlíkom a červenými nechtami do reči. Otec chvíľu pozeral na druhú stranu chodníka, potom sa zodvihol a odišiel. Dáma s vysoko natupírovanými vlasmi si to ale nevšimla, lebo už mala celú tvár zapichnutú v perinke a žužlala o tom, aké sú deti roztomilé. Až do chvíle, kým jej Tomášova mama nevysvetlila, že ak si vezme otca, bude si musieť jeho malého adoptovať, lebo Pavol sa jej zveril: syna sa nikdy nevzdá. Bol to číry výmysel? Vôbec nie. Tomášova mama prosto verila každému slovu. Keď porodila, Pavol kľáčal na kolenách a dušoval sa, že on sa malého nikdy nevzdá a aj keby mu ho nechcela dať, určite dosiahne, aby si ho mohol osvojiť. Ružena teda vôbec nechcela naštrbiť jeho rodiaci sa vzťah, len sa vybrala na dohovorenú schôdzku, pretože opäť všetko vzala vážne. Pri tom ako prala v rukách, kľáčiac na kolenách, vo vani v studenej vode oblečenie svojho milovaného, ktorý ju sem-tam požiadal o túto ženskú záležitosť, pozorne mu prezrela vrecká. Čo ak by tam bolo niečo, čo by pri praní znečistilo a tým znehodnotilo jeho šaty? A našla lístoček: „Moja jediná na celom svete, zídeme sa v parku na lavičke pod lipami.“ Hoci ju prekvapilo, že sa týmto romantickým spô-

sobom ozval po niekoľkých mesiacoch od narodenia Tomáša, špinavé oblečenie jej väčšinou nechal v igelitovom vreci pri dverách, potešila sa. Tak predsa budú mať život manželský, hoci obrúčku jej na prst nenavliekol. Namaľovala sa teda, malého zabalila do perinky a hor sa za hlasom svojho srdca. Keď zbadala dvojicu na lavičke zabratú do rozhovoru, pričom sa pani s červenými nechťami z času na čas zapýrila a krútila nejakým prstienkom na prste, vôbec ju to nevyviedlo z miery. Bola presvedčená, že má prehľad a všetko pod kontrolou. Zrejme jej milovaný našiel nejakú bohatú pani so psíkom, ktorá si chce malého Tomáša, napokon, ona ako slobodná matka toho veľa nedostane, adoptovať. A zrejme jediná láska jej srdca je odhodlaná, súdiac podľa ruky dôverne zasunutej poza chrbát-panej so psíkom, si kvôli láske k nej a ich dieťaťu boháčku aj vziať, priviesť ju pred oltár a potom si osvojiť Tomáša. Ako Ružena kráčala k lavičke, jej odhodlanie sa menilo na neochvejné rozhodnutie, Tomáša ani Pavla si nedá. Nepotrebujú peniaze, veď ona je jeho jediná láska, na celom svete. Keď sa posadila vedľa neznámej, ktorá okamžite prejavila o dieťa záujem, a Pavol sa so sklopenými očami bez slova po čase vytratil, odvaha jej búšila až v krku. Po patričnej odmlke, počas ktorej pani ešte stále malému drmolila svoje no ty si milučký, no ty si peknučký, ktovie, na koho sa podobáš, povedala: „Viem, že keby ste sa vydali za Pavla, otca môjho syna, pretože ste bohatá, by ste si ho adoptovali. Ale ja som sa rozhodla, že obeta môjho milovaného ako i vaša by bola privysoká. Preto vám ďakujem za spoluprácu, ale myslím, že sa nedohodneme.“ Keď videla úžas v tvári ženy, ktorá spopolavela, zostarla o desať rokov, chytila sa za brucho a tvár sa jej skrivila, Ružena dodala: „Prepáčte, nechcela som vám spôsobiť toľkú bolesť. Ak vás to až tak zarazilo, môžete prísť malého

niekedy navštíviť, priniesť mu lízatko. Prosím vás, neomdlite mi tu..." Ružena sa vrátila domov. Pavla našla natiahnutého na posteli. Spal a razil z neho alkohol. Pritúlila sa k nemu, Tomáša mu položila na brucho a sama sebe sľúbila: žiadna adopcia, nejak si už pomôžeme. O tri dni, keď vytriezvel, ich zosobášil farár, čo chodil do rovnakej krčmy ako jej muž. Práve jemu zarazený Pavol vyrozprával, ako vonkoncom nemohol nájsť lístok s miestom schôdzky v parku. Zabudol, kam ho v rýchlosti schoval, až si rande nakoniec dohodol telefonicky. Nikto netušil, či to bol obrad podľa regulí, povrávalo sa, že pátra dávno z cirkvi vylúčili. Pavlovi a Ružene to neprekážalo, pred bohom boli svoji.

Tomáš vyrastal s Hedvigou, dievčaťom od susedov. Bola adoptovaná, čo svojho času spôsobilo v celom činžovnom dome na predmestí senzáciu. Osvojili si ju bezdetní manželia s kopou peňazí. Jej jedinou spomienkou na biologickú matku bola fotografia s pudlíkom. Mame však do tváre nevidela, držala pred ňou pudlíka. Všimla si len prsteň na prste, pripomínal púťovú atrakciu. Hedviga, ktorej teraz spod svadobných šiat vykúkalo veľké bruško, bola spokojná, všetko je tak, ako má byť. Je podobná ako sedem z jej desiatich spolužiačok. Dnes sa vydá za Tomáša a o dva dni, presne v ordinačných hodinách, navštívi gynekológa. Pri včerajšom trkotaní s priateľkami sa dozvedela, že deväť z desiatich to nakoniec, pre istotu, urobilo.

MAGDA A MAGDALÉNA

Pani Magda to nemala ľahké – tak rada by niekoho nezištne obdarovala. Problém bol v tom, že stále nevedela, ako to urobiť tak, aby ju to nič nestálo. Lepšie povedané, aby nemusela minúť ani euro a to, čo chcela darovať, by si napokon mohla nechať. Najprv skúšala darovať reči. Napokon, nebolo to úplne zadarmo, nie je predsa až také jednoduché niekoľko mesiacov hovoriť o pripravovanom dare. Veď koľko radosti iba tak darovala celej rodine, keď rozprávala, opisovala, sľubovala, konzultovala, tvrdila, že už má dar vyhladnutý. Dokonca raz z čistej lásky k blížnemu neteri prisľúbila: už pôjde malý ručný vysávač, o ktorom jej toľko rozpráva, aj kúpiť. Išla, ale o deviatej večer, keď si bola istá, že obchod bude zatvorený. A aj bol, hoci kráčala po chodníku s nejasnou obavou, či nezmenili otváracie hodiny. Fuj, povzdychla si v duchu, niekedy mali všetky obchody otvorené najneskôr do šiestej a dalo sa na to spoľahnúť. Doba sa ale zmenila, obchodníci chcú zarábať viac a dlhšie, darebáci. Neskôr už túto láskavosť nevyskúšala. Keď chcela neterku potešiť znovu, tá potvora jej s nevinným hlasom po tom, čo jej ona vyrozprávala, že prešla celé mesto, ale všetky obchody s elektrospotrebičmi boli zatvorené, povedala – veľký obchodný dom na námestí je otvorený non-stop.

Fuj, odpľula si v duchu Magda, non-stop boli niekedy otvorené len putiky nevalnej povesti. Dnes by možno bola radšej, keby to tak ostalo. Hoci nikdy predtým do nich nešla, predsa tam predávali slané tyčinky, teraz by možno jedno balenie i obetovala. Mohla by aspoň polovicu či dve tretiny po ceste zjesť a doniesť len zvyšok. Kto by ju smel obviňovať, keby v nehostinných nočných uliciach vyhladla? Zrazu ju niečo pohladilo na srdci. Najlepšie by bolo, keby ich priniesla neterke a zároveň sa s nimi na návštevu ponúkla. Mohla by neterka namietat? Určite nie, veď by len ušetrila na pohostení a Magda by jej darovala tyčinky, hoci by z nich ani jednu neochutnala. No, možno tú poslednú by predsa len neterke dopriala, možno aj dve. Úžasný plán, zaplesala. Problém bol v tom, že neter Magdaléna nikdy slané tyčinky nechcela. Nemala ich rada. A tak Magde pred kúpou vysávača nezostávalo nič iné, len povedať, že náhle ochorela. A bola chorá niekoľko týždňov.

S rodinou sú vždy problémy, opakovala si. A ako by bola rada, keby jej tí nevďačníci boli vďační. Či raz nekúpila vo výpredaji pančucháče a jedny dala za rovnakú cenu sestre? A to jej ich mohla predať hoci aj za oveľa viac, pri dnešných cenách by to bolo tak či tak zadarmo. Určite má tá potvora viac peňazí ako ona sama. Veď sa na nedostatok peňazí nestáži a rovnakú ošúchanú sedačku v obývacej izbe má predsa z lakomosti. A nehanbí sa staršiu sestru, čiže Magdu, na ňu usadiť. Magde zrazu bolo, ani nevedela prečo, nanič. Začalo to asi tým, uvažovala často, že ma už v detstve obrali o meno. Veď aj ja sa volám Magdaléna a všetci mi hovoria Magda. Podpisujem sa síce Magda, lebo takto miniem menej náplne do pera, v telefóne sa predstavujem ako Magda, lebo šetrím minúty, ale v duši som bola a navždy zostanem Mag-

daléna, uistovala sa niekoľkokrát za deň. Vždy bola z toho nakoniec nervózna a mala slzy na krajíčku. Raz sa takmer odhodlala protestovať na rodinnom stretnutí a všetkým rovno vyhlásiť, že je Magdaléna a vždy ňou aj bola, ale potom sa zháčila: nežiadali by od nej po dlhom úpornom boji o vlastné meno, aby sa tak aj podpisovala, či nebodaj predstavovala za každých okolností? Navyše ju premkla hrozná predstava. Voľakde čítala, že dnes už aj čas sú peniaze, a nie je meno Magdaléna predsa len dlhšie a tým náročnejšie na čas?

A tak sa Magdaléna trápila, trápila, trápila, trápila, trápila, hoci bola vopred zmierená s tým, že nakoniec zvíťazí Magda, lebo je úspornejšia. „Mám to ja ale ťažké, aký je ten život nespravodlivý. Prečo krutý úder osudu zasiahol práve mňa. Nikto ma nechápe, nikto nepoľutuje, čo nevidia, ako sa snažím...“, brblala si sama pre seba a pomaly, rozvážne zostupovala po schodoch. Snáď neurobí nejakému cudziemu lekárovi, ktorý ani nepatrí do rodiny, radosť tým, že si zlomí nohu. Isto by pýtal nejaké peniaze.

RAZ DO ROKA

V modrastom dyme sedela schúlená postava a mlčky pozerala na dvere. Boli špinavé od sadzí, vtáčieho trusu a pánky nesmelo vrzúkali. Vietor šuchotal pod prahom. Vonku sa zvečerievalo. Len opustení chodci a hladné mačky sa tmolili pod parapetmi. A potom to prišlo. Syčiaci výstrel poznačil ten deň niečím výnimočným. Kôпка nervov v kúte miestnosti mu ale nevenovala pozornosť. Plavé vlasy jej držali sponky s margarétkami a kreslila ukazovákom po stole. Bolo počuť prevaľovanie sa vody v práčke. Jej rýchlosť naberala obrátky, bubon sa roztáčal a chystal do poslednej kvapky vyžmýkať svoje útroby. Ozvali sa kroky. Zdalo sa, že celkom blízko niekto roztočil bubienok a počítal do tri. Tupé rany cvakli naprázdno. Pračka doprala s pomalým kvílením. Žena sa postavila, odkrývala do vlhkého tepla kumbálu a naučeným spôsobom vybrala z pekelného stroja čisté prádlo. Bolo cítiť lacným mydlom a zvyškami prášku. Dvere na vedľajšej izbe sa nečakane rozleteli a dovnútra spadli dve postavy. Chlapček s hračkárskou pištoľou stále nanovo šťukal kohútikom a nevedel sa nasýtiť praskotu zbrane ostrých chlapov. Pritom sa snažil vyhrabať spod opitej ženy. Potkla sa o prah, prevrátila hore nohami, z ruky jej vypadla fľaša nedopitého šampanského. „Marica, hovorila som ti, že narodeniny nemáš oslavovať sama, čo ho nezavoláš?“ – opáčil piskľavý hlas. „Neprišiel by, aj malému poslal darček poštou. Čo mi závidíš tú trochu šumivej brečky raz do roka?“

ČEREŠŇA

Širokú ulicu zalievali prúdy slnka. Kotúľali sa strmým zrázom, plazili po kamenných múroch, ohradách a hriali nohy dievčat v krátkych sukniach. Zrazu sa rozleteli veraje okna a ruky z tretieho poschodia domu s priečelím vyhodili nejakú ťažkú vec. S hrmotom padla na tvrdú dlažbu. Tupý náraz lepenkového kufru vyľakal holuby. Začali splašene poletovať. Z brucha batožiny vyliezli rukávy košeľe s naškrobeným golierikom, zopár ponožiek, holiaci strojček s monogramom. Hliníkový obal zubnej pasty praskol a začala z neho pomaly vytekať červeno-biela pásikavá hmota. Niečie ruky prudko zatvorili okno a pricvikli záclonu. Veraje sa znovu rozleteli a záclona zmizla vo vnútri domu. Dievčatá na ulici sa otočili a začali sa chichúňať. „Talianski milenci“, prehodila jedna a druhá len kývla rukou k domu.

Po jeho schodisku si práve vykračoval muž s riedkym strniskom. Vyšiel až na pavlač a zaváhal. Vošiel do ponurej izby, zažal zápalku a niečo hľadal. Prešiel do vedľajšej miestnosti, pozrel na zelené pásiky na stene. Telu na posteli pod prikrývkami nevenoval pozornosť. Mal rozstrapatenú šticu a nepokoj v očiach. Z okenného rámu zoskočila mačka a náhlivo sa poberala preč. „Stoj, ty potvora“, skríkol a prudko sa obrátil. Zviera sa pomaly otočilo a – zastalo. Muž sa radšej obrátil späť k posteli a dlho na ňu hľadel. Nerozhodne stál ako prilepený k dlážke a nevedel, či sa má posunúť dopredu, alebo otočiť a odísť. Zaujal ho krik pod

oknami. Prebehol pár metrov, parkety nespokojne vrzli. Zastavil sa pri okenných tabuliach, odchýlil záclonu a nechápavo hľadel von. Na fontáne znovu sedeli holuby, čistili si pierka, sem-tam nejaké našuchoril vetrík. Malí chlapci, čo sa sem chodili hrať na vojakov, hlasno pokrikovali a hrabali sa v niečom veľkom, no nedokázal to z diaľky rozoznať. Pehavé chlapča mu zrazu vyrazilo dych. Bolo navlečené v jeho pásikavej košeli a na drevenom meči šikovne zvrátilo plstený klobúk. Vyhadzovalo ho do vzduchu, klobúk tancovalo, skackalo, nechal sa unášať neviditeľnými prúdmi. Poskakoval po nich ako po schodoch. Chlapec balansoval drevenou paličkou a snažil sa odhadnúť, kam klobúk dopadne. Ostatní sa prizerali, hrýzli si od napätia nechty, na tvárach im pohrával nervózny úsmev. Zrazu sa zatiahlo, silný vietor veštil búrku. Klobúk sa nadvihol akoby v poslednom veľkolepom oblúku a pristál vo fontáne.

Drobné brčkové dievčatko, čo hru pozorovalo spoza stromu, vybehlo ako blesk, skočilo do fontány, zmáčalo si sukničku, dychtivo sa načiahlo za zhužvaným klobúkom, pošmyklo sa a krátko vykriklo. Muž až do tejto chvíle pozoroval divadlo apaticky. Teraz spozornel, nahol sa cez priečelie a zakričal: „Počkaj, hneď som dolu.“ Rozbehol sa naprieč izbou, hodil skúmový pohľad na posteľ. Pod prikrývkou sa krčila niečia tvár, vytrčali z nej vlasy a previsala noha v dreváku. Topánka sa nekolísala, hoci držala len na špičke prstov. Muž vybehol na pavlač, kde sa zhromaždili zvedaví susedia a vyčítavo mu hľadeli do tváre. Jedna pani so zošúverenou kožou si prikryla ústa a ukázala naňho prstom. Na schode, vedľa ktorého vystieral trné ružový krík, sa pošmykol na malých kamienkoch. Náhlil sa však ďalej, vyhol sa pohľadu šarvancov, čo stáli pri fontáne s otvorenými ústami, zobral dievčatko

do náručia a pobožkal ho na čelo. Otvorilo tmavé oči a usmialo sa. Pomrvilo sa a začalo sa triasť, bolo mu zima. Hlavičku zaborilo do rukáva jeho košele a nechalo sa niesť. „Patrik, zavolaj lekára, asi nemôže chodiť. A povedz mu, nech vezme aj nejaké prášky, on bude vedieť prečo.“ Chlapča však otáľalo, prešľapovalo z nohy na nohu a nehýbalo sa. „Povozím ťa na bicykli, okolo rybníka“, dodal a zohol sa po premočený klobúk. Bol celý od prachu a smrdel.

Chlapci sa pomaly rozchádzali, blížil sa čas obeda a nebo sa zaťahovalo. „Posadím ťa na lavičku, pod čerešňu, dobre? Vydržíš?“ Dievčatko kývlo hlavou, ale bolo ticho. Pohl sa k rozčapnému kufru a zbieral oblečenie. Pastu hodil do fontány, plávali v nej ohorky z cigariet, papierové čiapky malých vojakov a hnilé ovocie. Popadalo zo stromu. Veci vzal pod pazuchu a pobral sa hore schodmi. „Nenechávaj ma tu samú, chcela som ti pomôcť, nechcela som, aby ti vzali ten klobúk“, ozval sa nesmelý hlas. Váhavo sa otočil, na zem začali cupkať prvé kvapky. Zdalo sa, že ju bozkávajú a ona ich bez výhrad prijala. „Počkaj na mňa, vrátim sa, hneď“, povedal, ale na dievčatko viac nepozrel. Keď o pár minút počul, ako prichádza lekár, vyklonil sa z okna. Drobná postavička už na lavičke nesedela.

„Podťe hore, doktor, zas to na ňu prišlo“, zvolal. Lekár pomalým, rozvážnym krokom meral každý schod, zdalo sa, že o niečom uvažuje. Tesne pred privretými dverami, z omietky trčali kusy muriva, zastal a zaváhal. Potom sa zhlboka nadýchol a vošiel do izby – drevák ležal na zemi a noha výsmešne trčala z postele. Obaja muži len pomaly postupovali k posteli. Keď doktor opatrne odhrnul prikrývku, hľadeli na neho neprítomné oči a na perách mladej ženy pohrával úsmev. „Nemal ste ju nechávať samu. Hovoril som vám, že potrebuje vašu silu“, akoby pre seba

opakoval doktor. Muž len stál a civel von oknom. Miesto pod čerešňou, kde ešte pred pár minútami sedelo malé dievčatko, mu splynulo s priestorom. Vnímal len kvapky vody, čo padali do fontány. Pridlho trvalo, kým sa pozrel do tváre tej, ktorú sa niekedy pokúšal milovať – tmavé oči svietili pomalým jasom a boli pokojné. Lekár z koženej brašne vytiahol injekciu. Natiahol číru tekutinu a vstrekol ju žene do žíl. „Časom sa preberie, nemusíte sa obávať, ona sa vráti. Ak by kričala, dajte jej tabletky“, pokyvkával hlavou bradatý muž. „A nepozerajte stále na tú čerešňu, tam nič nenájdete“, hundral zostupujúc po schodoch. Muž sa otočil ako v spomalenom filme a sadol si na peľasť postele.

BUMERANG

Keď sa Alessandro zobudil, z povaly naňho zízala nejaká diera. Otočil sa, lakťom drgol do Patricie. Tá sa len pomrvila a spala ďalej. Prevrátil sa na druhú stranu. Oči ho rezali, v hrdle mal sucho a pokúšal sa znovu zaspať. Sen, čo ho prenasledoval celú noc, neprichádzal. Pred niekým v ňom utekal, potkýnal sa, padal, plakal, prosil, len nevedel koho – až sa celý mokrý zobudil a zistil, že do ich izby skutočne zateká. Nebola to voda osviežujúca. Prameň čistoty, ako vravia múdri, ale tekutina plížiaca sa čoby nečujná pomsta pomedzi mestský odpad, skrýše potkanov. Nezastavili ju ani výlučky z tela psov a malých detí. Razila si cestu, aby doputovala do náruče matky Zeme, očistila sa a v stálom kolobehu sa cez neporušené nebesá plná oslepujúcej rýdzosti vrátila na strechy mesta, našla špinavý domec a pomalým kvílením opäť putovala v neprestajnom kolotoči. Alessandro pomaly vstal, pretiahol sa, natiahol papuče a nerozhodne sa posadil na posteli. Ruky strčil medzi nohy, hlavu medzi plecia a pohľad mu spriesvitnel. Zaplakalo dieťa a on vedel, že je to jeho dieťa v kolíske, ale ďalej sa v myšlienkach nedostal.

Ozvali sa brzdy autobusu. Zavzdychali rovno pod oknom a on si uvedomil, že opäť to nestihol. Budík zastal, budík nepracoval, budík s vybitými batériami mu skazil deň a zobral šancu. Zasa bude musieť ísť pešo. Najprv sa odknísať po schodoch, nechať

ženu doma a vybrať sa okolo cukrárne na rohu, kde doobeda predávajú aj mlieko, cez dlhú ulicu až na druhý kraj mesta s dy-miacimi komínmi, smutným úsmevom parkov s ošúchanou zele-ňou a optimistickým štebotom vtáctva. Znovu sa bude tváriť, že nevidí obstarožnú pani s ružovými lícami a odfarbenými vlasmi, ako nehanebne pochoduje v župane z jednej strany pavlačového balkóna na druhú a snaží sa upútať jeho pozornosť. Z predstavy, že používa sladkú voňavku, mu príde ako každé ráno nevoľno. A potom zíde do podzemia. Smrad príležitostných nocľazníkov sa tu miesi so snahou mestských radných o kultúrne prostredie v stanici metra. Vydelili finančné prostriedky na spreje s vôňou levandule. Neskôr bude skrčený v kabáte a klobúku sedieť na zeleno-modrej lavičke, až kým sa z čiernej diery nevyrúti vagón plný ľudí. Nepočká, kým celkom zastane, nepočká, kým cestujúci vystúpia, ale pustí sa proti prúdu v ústrety ich špicatým lakťom, rannému zápachu neumytých úst a nechápavému prispátemu pohľadu. Tento boj zvädza deň čo deň. Sám so sebou hrá nezmyselnú hru o víťazstvo, ktorého hodnotu pozná len on sám. Vždy si povie, že ak sa dostane do vagóna skôr ako hocikto iný, jeho rukopis zoberú, jeho knihu vydajú, jeho slová sa dostanú k stov-kám, možno tisícom ľudí a vyvolajú v nich pocit. Nie je dôležité, aký. Nikoho nechce presviedčať, udobrovať, tešiť, zarmucovať. Chce viac. Zmocniť sa ich myšlienok večer pred spaním, vkrad-núť sa v tisíciach podobách do ich snov, zobrať im duše, napojiť sa na vysielanie ich skrytých prianí, nenávisť, odsudzovania, pokrytectva, zlorečenia a ako bumerang im to vrátiť v riadkoch, odsekoch, kapitolách, poviedke, príbehu len preto, aby sa k tomu nikdy nepriznali a horlivo vysvetľovali, že oni takí nie sú, že si to len niekto vymyslel. Niekto taký ako on. No pri riskantnej hre

na víťazstvo ho vždy ktosi predbehne, vždy niekto využije ten krátky okamih, jeho zaváhanie, hľadanie drobných na cestovný lístok, krátke výčitky svedomia – koľkých ľudí pri uskutočnení svojho predsavzatia vytlačí z ich prirodzenej dráhy, udrie rovno do nosa, prišliapne dlhý plášť a zastaví ich v plnom odhodlaní. Koľké mladé ženy kvôli nemu neprídu na očakávanú schôdzku s milencom, čo sa plný nedočkavosti trasie pod veľkými pouličnými hodinami tesne pred vchodom do podzemia. Koľké matky sa môžu potknúť, spadnúť, na kolenách priniesť špinu mestskej nervozity k deťom, čo ich potrebujú, ich tíšivú dlaň. A potom sa len s nemým úžasom prizerá, ako sa obrovský strapec ľudí valí proti nemu, šliape mu po plášti, dupe po klobúku, jeden starší pán s inteligentným výrazom mu skoro vyrazil z rúk kufrík, ktorý tisol na prsia. A tak to skončí rovnako, ako to končieva každý deň. Naučeným spôsobom dočiahne na operadlo plechového sedadla hneď pri dverách, chytí sa ho z celej sily a takto istený sa spolu s ostatnými natlačí do prostriedku mestskej hromadnej dopravy tesne predtým, ako sa na ňom zatvorí dvere.

NOC MÁ SVOJU MOC

Vetchá ruka stareny vo vyblednutom plášti opísala vo vzduchu polkruh a vrátila sa na čipkovaný vankúš. Vo svetle blikajúcej lampy stála Izabela a nerozhodne prešľapovala z nohy na nohu. Z neďalekej hory sa v pravidelných intervaloch ozývalo praskanie malých konárikov. Otvorila okná dokorán, no vzduch, čo tak túžobne prosila, neprichádzal. Pomaly si sadla do kúta pri okne, prekrižila nohy a znehybnela. Sama nevedela, na čo čaká. Hodiny na stole netrpezlivo odbili celú. Bolo neskoro. Vedela to, a predsa zostala sedieť na zemi. Keď sa prebrala, zarazil ju čistý deň. Cez okno svietilo slnko a vonku voňal marec. Pretrela si oči, zívla a vstala. Nechcela si pripustiť, že zaspala v takej nepohodlnej polohe. Doma ju iste čakali celý deň a celú noc. Nemohla odísť. Malý dom na kopci ju lákal, chodila sem aspoň raz do týždňa. Keď vošla do priestranej kuchyne, cítila, že teta vymenila obrus. Voňal škrobom a bezstarostnosťou. Sadla si na lavicu. Nemusela o ničom premýšľať. Vychutnávala, ako plynie život. Po troškách, po minútach sa nakláňa k obzoru a vraští tvár. Z rozjímania ju strhol škreklavý zvuk zvončeka. No jasné, stará pani bola nakúpiť. Vyskočila, usmiala sa nacvičeným spôsobom a rozbehla k preskleným dverám na verande. Odhrnula bielu záclonku, aj keď vedela, čo uvidí. Otvorila dvere a neverila svojim očiam: „Ale teta, odkedy sa ti páčia ryšavé vlasy?“ – „Odvtedy, čo som bola

u kaderníčky“, odvetila dáma so sivými očami, jej vlasy boli ako oheň. „Už nemáš teplotu? – Celú noc som bola pri tebe, keď si poslala preč toho doktora. Cez okno som videla, ako odchádza, nepočula si ako mu pod nohami praskali konáriky?“ Pani s pestovanou tvárou zavrtela hlavou: „Už o tom nehovor. Zamkni dom, nasadni do auta, odchádzame. A natrhaj si nejaké kvety, ak ti to urobí radosť.“ Mám cez tridsať a správa sa ku mne ako k dievčatku, pomyslela si Izabela, keď kontrolovala okná. Ale v duchu sa usmievala, kvety mali rady obidve. „Máš v poriadku tú prevodovku? Minule sme skoro skončili v potoku“, opáčila skôr pre seba. „Neboj sa a nasadaj. Keď nedostanem infarkt, nič sa nestane. Vieš, že mám slabé srdce.“ Kto sa veľa pýta, ten sa veľa dozvie, neubránila sa úvahe Izabela a vedela, že o pár sekúnd si ju vypočuje z úst čípernej ženy. Stalo sa a auto vyštartovalo do modrého dňa. Keď sa neskôr prebrala v nemocnici z bezvedomia, spýtala sa sestričky: „Dali ste jej tie kvety?“ Tá sa otočila, ale tvár si clonila rukou. Po pár minútach prikývla: „Áno, sú na svojom mieste.“

PRAVDA JE LEN JEDNA

Psi zúrivo štekali a krv pomaly vytekala z rany. Nebyť tej kaluže, ani ju nevidieť. Pat sa náhlila strmým kopcom. Potkýnala sa, padala, oči si pretierala špinavými rukami a zadržala slzy. Vedľa cesty ležali dve mačence a pri oboch brechal pes. Malý pes, hrdý pes, jej pes. „Rony, to sa nerobí“, snažila sa mu vysvetliť situáciu. No on ako statočný bojovník stál nad svojou korisťou a odmietal pochopiť, čo je na tom zlé. Zobrala mačatá do náručia a ponáhľala sa s nimi domov. Snád' ich ešte zachránim, myslela si. Zatiaľ sa jej to vždy podarilo a Rony, ako mnohokrát predtým plný obdivu k sebe samému, ich nasledoval.

KRIŽOVATKA

Vanesa sa pomrvila v kresle. Kniha, ktorú čítala, už pre ňu dávno stratila zmysel. Písmená síce dokázala spájať do slov, tie do viet, ale ich obsahu nerozumela. S jej vzťahom k Marcelovi to bolo podobné. Dlho bol istota, niekto, kto príde v pravý čas. Je po ruke, keď ho potrebuje. Zosobášení neboli. Ani jeden si nemyslel, že list papiera zaručí vzťah. Alebo sa báli, že raz sa rozídu a rozvod je zdĺhavé behanie po súdoch? A teraz Marcel neprichádza, nevie kde je, a nahovára si, že ju to aj tak nezaujíma. Vlastne ani nevie, či ju podviedol. Cíti to. Presnejšie, pociťuje niečo, čo nedokáže pomenovať. Vníma, že sa stalo niečo vážnejšie. Stratili spoločné plány a ich svet sa scvrkol do jediného čierneho bodu, do toho bodu, z ktorého pred rokmi vyštartovali ničím neistení na púť, čo ich tak lákala. „Nie je dôležité, či si prístav alebo zastávka na mojej ceste“, hovorieval, „dôležité je, že si.“ Smiala sa a pichalo ju pri srdci. Ešte stále s ním jedla za jedným stolom a líhala do postele. Niektoré dni ich budilo rovnaké slnko, alebo ho každý pozoroval z inej izby – ona v nej bola vždy sama. Nie kvôli cudnosti či sľubu vernosti. Už bola ďalej. Bola za vodou a nepotrebovala si zvyšovať sebavedomie náhodnými nocľazníkmi. Skôr sa zabávala, keď ich odmietla. Ich mäkký hlas a horúce náručie. Načo sa pechoriť a potom sa nepozdraviť na ulici, prejsť okolo seba nevšímavo pri

náhodnom stretnutí v spoločnosti, alebo, a to je ešte horšie, non-šalantne si jeden druhému navrhnuť reprízu – veď predsa o nič nejde. Ale presne o to nič išlo, aspoň vo vzťahu k Marcelovi to cítila. Ešte sa nestretávali ani z povinnosti, ani zo zvyku, no do ich slov sa vlúdl neznámy tón. Zatiaľ ho nevedela odhaliť. Netušila, či sa ho má obávať, alebo ju má nechať ľahostajnou. V zámku zaštrkotali kľúče. Prečo ho ešte včera chcela vymeniť a tým to všetko ukončiť – určite by pochopil aj bez slov. Ale čo by mal pochopiť? Čakala niekdajší prívál šťastia, prichádzal však pomaly. Aspoň niečo, pomyslela si. „Miláčik, zasa čítaš? Myslíš, že z kníh sa dozvieš niečo o živote?“, zastal pri dverách do izby a oprel sa o zárubňu. „Neviem, preto čítam, snažím sa to zistiť“, viac menej sa silila do ironického tónu a nedokázala si priznať, že v jej ústach za tie roky zdomácnel. „Zbehne sa niekam najesť, čo povieš? Alebo si niečo navarila?“ Oči sa mu smiali, ale dôverný nepokoj z nich vyprchal. „Nie, máme plný mrazák. Polotovary, príslub teplej večere našej doby pokroku“, zarecitovala reklamný slogan, ktorý ak by ponúkla v agentúre, určite by uspel. „Zasa pracuješ, nedokážeš ani na chvíľu vypnúť?“ „Nie, hrám sa. Nech sú vám vaše potraviny liekom a práca zábavou, nepracujte, radujte sa“, úzke pery posmešne napodobňovali zrkadlo spoločnosti, ale jej ľahké prekárание v ňom zasiahlo niečo citlivé. „Prečo sa mi vysmievaš, čo som urobil?“ „Ja sa ti nevysmievam, aj keď samozrejme nemôžem za to, že si v mojich náhodne vyslovených slovách našiel svoju podstatu.“ Sakra, zabávam sa! Ako je to možné? Nejak intuitívne si strieľam z človeka, za ktorého by som niekedy dala ruku do ohňa. Posadil sa na zem, k jej nohám, hlavu jej položil na kolená. Nikdy mi nebol tak blízko a predsa tak vzdialený, prebleskla jej myslou fráza, ktorú náhle pochopila. „Netrápme

sa, nejako sa to utrasie. Nemusíme nič riešiť, nič mi nehovor, pre dnes je to jedno, neskôr uvidíme“, mrmlala potichu, monotónne, hladila ho po vlasoch a pritom si predstavovala pomalé odvíjanie sa pásky na starom magnetofóne – lenivo šelestila, vŕzgala, šedá a unavená. Zodvihol hlavu, pozrel sa jej do očí a pohľad mu stvrdol. Chytil ju za obe dlane a tlačil ich dozadu. Nemohla sa ani pohnúť, krv sa jej nahrnula do tváre a pocítila vzrušenie. „Nie, prestaň, nekaz to, čo bolo. Ja ťa nechcem zaradiť do zoznamu.“ Jeho ruky boli stále nástojčivejšie, dych sa im obom zrýchľoval a vtedy zatvorila oči. Napätie povolilo a ona sa modlila, aby tie oči nechala nevidomé. Cítila jeho vôňu, vedela, že sa rozhodol. Tušila, že sa jej trasú pery a jemu nebadateľne myká kútikom úst. Vzduch sa vyčistil a voňal prázdnom.

CESTA

Som pútnik a prichádzam k vám zďaleka. Moja cesta sa nikde nezačína a nikde sa nekončí. Lietam na krídlach nádeje. Mojim palivom je láska. Vznášam sa nad pevnou zemou ako oblak, čo sa nedá vidieť, ani chytiť. Je len závan vetra v tvári. Našiel som bájnu krajinu v spleti čistej energie a bublajúceho života. Lávu necítim a vody sa nebojím. Beriem na seba podobu tvora podľa tunajších zvyklostí, povolenie k pobytu a štipku prísľubu slasti k tomu. Radosť mám, som jej súčasťou, no nevlastním ju. A tak som jedného dňa, hoci vtedy som nevedel, že niečo také existuje, že sa miera času v bezčasovosti označuje, zastal tam, kde som cítil miesto na pristátie. Nebol som unavený, ako pútnici bývajú. Bol som len zvedavý. Ako magnet ma priťahovalo to, o čom som čítal v oblakoch. Túžil som tie priezračné slová vyhmatať. Nevedel som, čo je to smiech, a plač som pokladal za zbytočný. Dostal som letenku a som tu. Vzal som na seba podobu toho, čo je tu bežné. Z hmoty prvotnej a takej dôležitej pre život som si urobil schránku, aby ma ostatní pútnici, ktorí však prvým dotykom so zemou zabudli, čím sú, vzali medzi seba a považovali za svojho. Bolo mi jedno, v akom domčeku z kariet zaplačem po prvýkrát. Bola to náhoda a šanca ako všetky ostatné. Žiadny život nie je lepší, ani horší. Každý život môže byť horší a lepší. A tak som tu s vymazanou pamäťou. Neviem, koľko toho vášho času, usta-

noveného dohodou, mi zostáva, aby som prebdel nereálny sen o ľudskom bytí. Sprvu, keď ma chránilo lono nevypálenej zeme v útrobach ducha, čo súhlasil s mojou navštívenkou, mohol som pozorovať oba svety cez veľké oči energie dokorán. Snažil som sa nezabudnúť na tých niekoľko mesiacov čistoty a prúdiacej sily, ale vtedy som ešte nevedel, čo je to zabúdať. A tak som len robil to, čo mi bolo prirodzené. Zachytával vibrácie dychu mnohých a podľa zloženia sa zabával analýzou pútnikov, takých, ako som ja. Zmenili sa, na nepoznanie. Hrali svoje úlohy s plným nasadením, nikto z nich nebol ani zlý, ani dobrý. Bol len taký, na akého úlohu mal vybavenie. Nejak inštinktívne som ale cítil, že čím viac mám toho, čo sa nazýva telo, bujnie a rastie schránka okolo mňa, tým menej sa dokážem sústrediť na veci prirodzené. Schránka je však potrebná, ako inak by som bez krytu mohol pochodovať nevídanou formou existencie po pevnej zemi? Zrazu som bol hotový a stratený zároveň. Hlina v obrovskej peci života zložila náčinie. Horúca pec sálala tak, že som musel odísť, inak by som sa zadusil. Prišiel som cez veľký prúd svetla tam, kde som si nepamätal, či už som bol. Moja energia sa vyčistila, mohol som disponovať len jej zúženým množstvom. Keď sa mi z akéhosi otvoru vydral zvuk, neskôr som ho nazýval plač, bol som zmätený. Niečie chápadlá podobné ako moje ma zodvihli. Pocítil som niečo, v čom som síce predtým plával, ale nevnímal som to takým spôsobom. Bola to láska. Svetila. Prvýkrát som zažil pocit. Zdala sa mi nebezpečná, ale nič iné sa jej nevyrovnalo. Od tej chvíle som poznal dva mantinely v obmedzenom priestore: lásku a strach. Z týchto dvoch kľbiek prítomnosti sa odvíjalo všetko moje poznanie. Báľ som sa, že mi niekto ublíži, aj keď som tvory, medzi ktoré som patrila, miloval. Ľudia, tak ako aj ja, stále hovorili o láske, ale ešte

častejšie o tom, že sa o ňu boja. Strach sprevádzal ich konanie na každom kroku. Lásku ani nemali, a už sa báli, že ju stratia. Boli presvedčení, že ju strácajú každým dňom. Neistota im bránila spomenúť si, že pútnici strach nepoznajú. Ani ja som nedokázal prekonať strach, v preukaze pobytu vymazali spomienky, musel som žiť. Život má v obmedzenom priestore obmedzený vývoj, čas a možnosti, ale keď o tom neviete, tak vám na tom nezáleží. A tak som príliš ľpel na tom, čo ma pohýnalo dopredu. Z časti večného paliva – lásky – sa vytvorila úbohá náhrada, čo sme nazývali strava. Moja duša – posol – často hladovala, ale ja som ju mnohokrát odmietal nakrmiť, veď toľko nového paliva bolo navôkol. Kráčal som životom so zástupmi pútnikov a zabudli sme na radostné šantenie minulosti. Spoznali a precítili sme mnohé, čo sme si niekedy vytiahli z kartotéky vesmíru. Niektorým sa to páčilo menej, niektorým viac. Určite to bolo poučné. Hrali sme sa, aj keď so smrteľne vážnou tvárou. Divadlo bolo dokonalé, kulisy sedeli a vesmír sa postaral o obrovskú ilúziu. Spomínam si, keď som po čase prijal navštívenku nového pútnika, bol som naplnený láskou a pripravený priviesť ho na svet. Už som si nič nepamätal, ale niekedy sa mi snívalo o bezstarostných plánoch plných božského pokrmu. Vedel som, že hosť stojí pred dvermi a ja som jeho ochranca. Rozhodol som sa otvoriť bránu dokorán. Prišiel, zvládol pálenie hlineného tela v mojej peci lásky. Bolo, tak ako niekedy moje, pevné, ale pritom krehké. Tak ako niekedy môj hostiteľ som dával pozor, aby sa ten zvláštny útvar, pevný a krehký zároveň, nerozbil zbytočne. Keby som bol len človek, povedal by som, že nič by sa nestalo, človek je tvor smrteľný. Duša posla je večná a oslobodí sa z provizórnej schránky celkom sama. Ale ako posol by som vedel, čo som ako človek tušil. Puto energie nie je

pretrhnuté, iba oddychuje, a duša odlieta naplnená láskou. Ak sa telo rozbije a duša posla je hladná, nesplnilo sa jej očakávanie a jej hra na život bola zbytočná. Možno ju zopakuje, možno sa sem už nevráti. A tak sme po celý pobyt naplňali dušu láskou a dávali pozor na hlinené telo. Zrazu však moje zmysly otupeli a ja som bol nedočkavý. Posol klopal na moje vnútorné dvere a jemnými dlanami mi pripomínal čas odchodu. Sprvu s rozpakmi som si balil veci – skúsenosti – do kufríka a uvažoval, či sa vydám na cestu. Cesta je však večná a pútnikov sa nepýta. Úprimne povedané, oni ani nestoja o otázky. Jedného dňa sa tichučko odlepia od zeme, vystúpia z hlineného tela a pokračujú v ceste za svetlom.

NEVERÍM

Ľudia, čo postávali v kruhu, sa zrazu začali približovať. Kruh sa uzatváral a malému Erikovi sa dýchalo čoraz ťažšie. V miestnosti vládlo napätie. On a jeho mama sa inštinktívne postavili do stredu, aj keď pred pohľadmi zhromaždených sa nedalo uniknúť. Ak by nemal pocit, že sa naňho zrúti strop, bol by si klákol, sadol, telo stúlil do kľbôčka ako v materskom lone, rukami by si zakryl hlavu, uši, zatvoril by oči a čakal prvý úder. Ale takto musel dokázať zostať stáť, udržať sa na roztrasených kolenách. Stále si opakoval, že čím bude vyššie, stáť vzpriamenejšie, tým ho bude od vysokých dospelých postáv deliť menej centimetrov a nebudú sa mu zdať ako obri, čo ho prišliapnu jediným pohybom nohy. A potom chodidlom po ňom potočia, ako to urobil jeden pán na chodníku, keď zašliapol ohorok od cigarety. Ani jeho mama, kvôli ktorej sa situácia tak rýchlo zvrtila, mu nepomohla. Stála tam a čakala, bez pohnutia. „Klame, nehovorí ti pravdu, tvoj otec nie je na vine. To ona ťa po narodení vzala a odišla. My sme vám nič neurobili. To ona si postavila hlavu a ušla s tebou. Si už veľký chlapec, musíš to predsa pochopiť, patíš k nám“, doliehalo k jeho ušiam. Cudzie ruky mu podstrkovali neznámeho muža s nervóznou tvárou, ktorý sa tu takisto necítil príjemne. „Nielen teraz ti nehovorí pravdu, klamala ti aj predtým. Nedala ti cukríky, čo sme ti posielali poštou. Ani autíčka k narodeninám. Povedala,